

Bijlage II ROK

Verwerkersovereenkomst

<ROKNR>

Tussen

Ministerie van Defensie

en

<Naam Opdrachtnemer>

Inhoud

Artikel 1. Begrippen	2
Artikel 2. Voorwerp van deze Verwerkersovereenkomst	3
Artikel 3. Inwerkingtreding en duur	3
Artikel 4. Omvang verwerkingsbevoegdheid Opdrachtnemer	3
Artikel 5. Beveiliging van de Verwerking	4
Artikel 6. Geheimhouding door Personeel van Opdrachtnemer	4
Artikel 7. Subverwerker	4
Artikel 8. Bijstand vanwege rechten van Betrokkene	4
Artikel 9. Inbreuk in verband met Persoonsgegevens	5
Artikel 10. Terugbezorgen of wissen Persoonsgegevens	5
Artikel 11. Informatieverplichting en audit	5
Bijlage 1. De Verwerking van Persoonsgegevens	7
Bijlage 2. Passende technische en organisatorische maatregelen	8
Bijlage 3: Afspraken betreffende Inbreuken in verband met Persoonsgegevens	9

Verwerkersovereenkomst

Contractnummer: [...].

De ondergetekenden:

1. De Staat der Nederlanden, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door de Minister van Defensie, namens deze, [functienaam en naam ondertekenaar] hierna te noemen: Opdrachtgever,

en

2. [volledige naam en rechtsvorm contractant], (statutair) gevestigd te [plaats], te dezen vertegenwoordigd door (en) [naam ondertekenaar] hierna te noemen: Opdrachtnemer,

hierna gezamenlijk te noemen: Partijen;

OVERWEGENDE DAT:

- voor zover Opdrachtnemer Persoonsgegevens Verwerkt ten behoeve van Opdrachtgever in het kader van de Overeenkomst, Opdrachtgever krachtens artikel 4, onderdeel 7 en onderdeel 8, van de Verordening kwalificeert als verwerkingsverantwoordelijke voor de Verwerking van Persoonsgegevens en Opdrachtnemer als verwerker;
- Partijen in deze Verwerkersovereenkomst, zoals bedoeld in artikel 28, derde lid, van de Verordening, hun afspraken over de Verwerking van Persoonsgegevens door Opdrachtnemer wensen vast te leggen.

KOMEN OVEREEN:

Artikel 1. Begrippen

In deze Verwerkersovereenkomst wordt een aantal begrippen met een beginhoofdletter gebruikt. Aan deze begrippen komt de betekenis toe die hieraan wordt gegeven in artikel 1 van de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten 2018 inclusief Defensie specifieke afwijkingen (ARVODI-2018 -Defensie). In afwijking daarvan of in aanvulling daarop wordt onder de volgende begrippen in deze Verwerkersovereenkomst verstaan:

1.1 Betrokkene: degene op wie een Persoonsgegeven betrekking heeft.

1.2 Inbreuk in verband met Persoonsgegevens: een inbreuk op de beveiliging die per ongeluk of op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte gegevens.

1.3 Overeenkomst: de overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer [titel] van [datum], met kenmerk [kenmerk].

1.4 Persoonsgegevens: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, die Opdrachtnemer in het kader van de Overeenkomst ten behoeve van Opdrachtgever verwerkt.

1.5 Verordening: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

1.6 Verwerkersovereenkomst: deze overeenkomst inclusief overwegingen en bijbehorende bijlagen.

1.7 Verwerking: een bewerking of een geheel van bewerkingen in het kader van de Overeenkomst met betrekking tot Persoonsgegevens, of een geheel van Persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen.

Artikel 2. Voorwerp van deze Verwerkersovereenkomst

2.1 Deze Verwerkersovereenkomst regelt de Verwerking van Persoonsgegevens door Opdrachtnemer in het kader van de Overeenkomst.

2.2 De aard en het doel van de Verwerking, het soort Persoonsgegevens en de categorieën van Persoonsgegevens, Betrokkenen en ontvangers zijn in Bijlage 1 omschreven.

2.3 Opdrachtnemer garandeert de toepassing van passende technische en organisatorische maatregelen, opdat de Verwerking aan de vereisten van de Verordening voldoet en de bescherming van de rechten van de Betrokkene is gewaarborgd.

2.4 Opdrachtnemer garandeert te voldoen aan de vereisten van de toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens.

Artikel 3. Inwerkingtreding en duur

3.1 Deze Verwerkersovereenkomst treedt in werking op het moment waarop deze door Partijen is ondertekend.

3.2 Deze Verwerkersovereenkomst eindigt nadat en voor zover Opdrachtnemer alle Persoonsgegevens overeenkomstig artikel 10 heeft gewist of terugbezorgd.

3.3 Geen van Partijen kan deze Verwerkersovereenkomst tussentijds opzeggen.

Artikel 4. Omvang verwerkingsbevoegdheid Opdrachtnemer

4.1 Opdrachtnemer Verwerkt de Persoonsgegevens uitsluitend in opdracht en op basis van schriftelijke instructies van Opdrachtgever behoudens afwijkende wettelijke voorschriften die op Opdrachtnemer van toepassing zijn.

4.2 Indien een instructie als bedoeld in het eerste lid naar het oordeel van Opdrachtnemer in strijd is met een wettelijk voorschrift inzake gegevensbescherming, stelt hij Opdrachtgever daarvan voorafgaand aan de Verwerking in kennis, tenzij een wettelijk voorschrift deze kennisgeving verbiedt.

4.3 Indien Opdrachtnemer op grond van een wettelijk voorschrift Persoonsgegevens dient te verstrekken, informeert hij Opdrachtgever onmiddellijk, en zo mogelijk voorafgaand aan de verstrekking.

4.4 Opdrachtnemer heeft geen zeggenschap over het doel van en de middelen voor de Verwerking van Persoonsgegevens.

Artikel 5. Beveiliging van de Verwerking

5.1 In aanvulling op artikel 15 van de ARVODI-2018 Defensie en onverminderd artikel 2.3 treft Opdrachtnemer de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen zoals beschreven in Bijlage 2.

5.2 Partijen erkennen dat het waarborgen van een passend beveiligingsniveau voortdurend kan dwingen tot het treffen van aanvullende beveiligingsmaatregelen. Opdrachtnemer waarborgt een op het risico afgestemd beveiligingsniveau.

5.3 Indien en voor zover Opdrachtgever daarom uitdrukkelijk schriftelijk verzoekt, zal Opdrachtnemer aanvullende maatregelen treffen met het oog op de beveiliging van de Persoonsgegevens.

5.4 Opdrachtnemer Verwerkt Persoonsgegevens niet buiten de Europese Unie, tenzij hij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming heeft verkregen van Opdrachtgever en behoudens afwijkende wettelijke verplichtingen.

5.5 Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever zonder onredelijke vertraging zodra hij kennis heeft genomen van onrechtmatige Verwerkingen van Persoonsgegevens of inbreuken op beveiligingsmaatregelen zoals genoemd in het eerste en tweede lid.

5.6 Opdrachtnemer verleent Opdrachtgever bijstand bij het doen nakomen van de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 32 tot en met 36 van de Verordening.

Artikel 6. Geheimhouding door Personeel van Opdrachtnemer

6.1 De Persoonsgegevens hebben een vertrouwelijk karakter als bedoeld in artikel 13.1 van de ARVODI-2018 Defensie.

6.2 Opdrachtnemer toont op verzoek van Opdrachtgever aan dat zijn Personeel zich ertoe heeft verbonden vertrouwelijkheid in acht te nemen als bedoeld in artikel 13.2 van de ARVODI-2018 Defensie.

Artikel 7. Subverwerker

Wanneer Opdrachtnemer, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van de ARVODI-2018 Defensie, een andere verwerker inschakelt om ten behoeve van Opdrachtgever verwerkingsactiviteiten te verrichten, worden aan deze andere verwerker bij een overeenkomst dezelfde verplichtingen inzake gegevensbescherming opgelegd als die welke in deze Verwerkersovereenkomst zijn opgenomen.

Artikel 8. Bijstand vanwege rechten van Betrokkene

Opdrachtnemer verleent Opdrachtgever bijstand bij het vervullen van diens plicht om verzoeken om uitoefening van de in hoofdstuk III van de Verordening vastgelegde rechten van de Betrokkene te beantwoorden.

Artikel 9. Inbreuk in verband met Persoonsgegevens

9.1 Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever zonder onredelijke vertraging, zodra hij kennis heeft genomen van een Inbreuk in verband met Persoonsgegevens, overeenkomstig de afspraken zoals vastgelegd in Bijlage 3.

9.2 Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever ook na een melding op grond van het eerste lid over ontwikkelingen betreffende de Inbreuk in verband met Persoonsgegevens.

9.3 Partijen dragen elk de door henzelf in verband met de melding aan de bevoegde toezichthoudende autoriteit en Betrokkene te maken kosten.

Artikel 10. Terugbezorgen of wissen Persoonsgegevens

10.1 Na afloop van de Overeenkomst draagt Opdrachtnemer, naar gelang de keuze van Opdrachtgever, zorg voor het terugbezorgen aan Opdrachtgever of het wissen van alle Persoonsgegevens. Opdrachtnemer verwijdt kopieën, behoudens afwijkende wettelijke voorschriften.

10.2 Opdrachtnemer wist de Persoonsgegevens binnen 30 dagen na afloop van de Overeenkomst, bij gebreke waarvan Opdrachtnemer een boete verschuldigd is van €1000,- per dag, met een maximum van €10.000,-.

10.3 Persoonsgegevens worden in de door Opdrachtgever aangegeven vorm en op de door Opdrachtgever aangegeven wijze terugbezorgd.

Artikel 11. Informatieverplichting en audit

11.1 Opdrachtnemer stelt alle informatie ter beschikking die nodig is om aan te tonen dat de verplichtingen uit deze Verwerkersovereenkomst zijn en worden nagekomen.

11.2 Opdrachtnemer verleent alle benodigde medewerking aan audits.

11.3 Opdrachtnemer verstrekt uiterlijk 12 weken na afloop van de opdracht aan Opdrachtgever een verklaring van een onafhankelijke externe deskundige, waarin deze een oordeel geeft over de genoemde naleving.

Artikel 12. Overige bepalingen

12.1 In alle gevallen waarin deze Verwerkersovereenkomst niet voorziet, beslissen Partijen in onderling overleg.

12.2 In geval nietigheid c.q. vernietigbaarheid van één of meer bepalingen uit de Verwerkersovereenkomst, blijven de overige bepalingen onverkort van kracht.

12.3 Op deze Verwerkersovereenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

12.4 Afspraken gemaakt in deze Verwerkersovereenkomst gelden als aanvullend op/gaan voor op de afspraken uit de Raamovereenkomst.

Aldus op de laatste van de twee hierna genoemde data overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Den Haag, [datum]

[Plaats], [datum]

DE MINISTER/STAATSSECRETARIS VAN/VOOR
[naam portefeuille]

[naam Opdrachtnemer]

| namens deze,
[functienaam ondenaar]
[naam ondertekenaar]

[functie en naam ondertekenaar]

Bijlage 1. De Verwerking van Persoonsgegevens

Het onderwerp/aard en doel van de Verwerking	Gebruik van Persoonsgegevens inzake de uitvoering van de dienstverlening overeenkomstig de Raamovereenkomst.
Het soort Persoonsgegevens (bijv NAW gegevens)	Naam, geslacht, geboortedatum, e-mail defensie, privé telefoonnummer, telefoonnummer, krijgsmachtdeel en functie waarvoor het Assessment wordt uitgevoerd.
Beschrijving categorieën Persoonsgegevens in de zin van de AVG	Reguliere persoonsgegevens
Beschrijving categorieën Betrokkenen in de zin van de AVG	Personeel van Opdrachtgever
Beschrijving categorieën ontvangers van Persoonsgegevens in de zin van de AVG	Opdrachtnemer

Bijlage 2. Passende technische en organisatorische maatregelen

Opdrachtgever werkt conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) (<https://bio-overheid.nl/>).

Tevens gelden de volgende maatregelen:

1. Personeel van Opdrachtnemer die te maken hebben met persoonsinformatie ondertekenen een door Opdrachtnemer op te stellen geheimhoudingsverklaring. Hierbij wordt tevens vastgelegd dat na beëindiging van het dienstverband, de betreffende persoon gehouden blijft aan die geheimhouding.
2. Opdrachtnemer heeft maatregelen genomen zodat een niet geautoriseerde persoon geen kennis kan nemen van persoonsgegevens; adequate maatregelen zijn:
 - a. Autorisatiebeheer van IT-systemen;
 - b. Databeheer en dataopslag binnen Nederland;
 - c. Data-, computer en netwerkbescherming (firewall, virusscan).
3. Personeel van Opdrachtnemer heeft kennis van de verantwoordelijkheden ten aanzien van de bewerking van de persoonsgegevens voor de verwerkingsverantwoordelijke.
4. Toegangsrechten van Personeel van Opdrachtnemer worden direct geblokkeerd als geen toegang voor de bewerking van de persoonsgegevens noodzakelijk is.
5. De verzameling en registratie van (persoons)gegevens zal worden beperkt tot de gegevens die voor het beoogde doel noodzakelijk zijn. Dit geldt eveneens voor de houdbaarheid van informatie: wanneer het beschikken over gegevens niet langer noodzakelijk is, worden de gegevens op zorgvuldige wijze vernietigd.
6. Maatregelen uit de verwerkersovereenkomst zijn geïmplementeerd.

Bijlage 3: Afspraken betreffende Inbreuken in verband met Persoonsgegevens

In deze bijlage moeten de afspraken over hoe Opdrachtnemer Opdrachtgever over Inbreuken in verband met Persoonsgegevens gaat informeren worden gespecificeerd.

Meldpunt

Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever altijd over een datalek via het Defensie Operatiecentrum (24/7*365) per email: doccdsalco@mindef.nl en/of per telefoon: +31 70 3188550.

Daarnaast informeert Opdrachtnemer het Contactpunt van Opdrachtgever.

Contactgegevens per Partij

Het Contactpunt van Opdrachtgever staat aangegeven op de website:

<https://www.Defensie.nl/onderwerpen/privacyrechten/privacyrechten-persoonsgegevens>

Het Contactpunt van Opdrachtnemer is: <...>

Procedure afhandeling Inbreuken in verband met Persoonsgegevens (datalek)

In het geval van een datalek zal de Partij waar een datalek zich voordoet de andere Partij(en) voorzien van alle relevante informatie met betrekking tot het datalek. De bovengenoemde contactpersoon(en) word(t)(en) geïnformeerd.

De informatie omvat in ieder geval:

1. een beschrijving van de situatie:
 - a. de aard van de Inbreuk (welk type datalek);
 - b. de datum waarop het ontstaan is;
 - c. de oorzaak van het datalek;
 - d. de omvang van het datalek (om welke Persoonsgegevens gaat het en wat is ermee gebeurd);
 - e. een inschatting van het aantal en type (mogelijk) getroffen Betrokkenen (gaat het om kwetsbare groepen, klanten, werknemers);
 - f. een indicatie van de aard van de getroffen Persoonsgegevens en of deze Persoonsgegevens encrypted waren, dan wel anderszins beveiligd of onbegrijpelijk/ontoegankelijk waren gemaakt;
 - g. de ernst van gevolgen voor Betrokkenen;
2. een beschrijving van de getroffen en te treffen preventieve en correctieve maatregelen, geplande maatregelen en de aanbevolen maatregelen ter beperking van de schade, daaronder begrepen een noodplan en de verwachte oplossings- en work-around tijd;
3. informatie over welke derden, zoals overheidsinstanties en de (sociale) media, bekend zijn of kunnen zijn met het datalek;
4. andere informatie die kan bijdragen aan de beperking van de schade aan de organisatie van Verwerkingsverantwoordelijke en de privacy van de getroffen Betrokkene(n).

Bij de beschrijving worden alle benodigde gegevens vermeld en wordt ook zo veel mogelijk aangesloten bij de gegevens die de Autoriteit Persoonsgegevens vraagt bij een melding van een datalek.